

BAJKE IN POVESTI O DEVETLETKI

Pingvinlandija
je kul!!!

V Pingvinlandiji imajo
otroci zelo radi brokoli,
cvetačo in vampe!!!

V Sloveniji imajo pa otroci
najraje devetletko!
Častna pingvinska! Tako je
in nič drugače. Kakopak!

Devetletka
je zakon.
Itak!

dr. Kristijan Musek Lešnik

*Problemov ne moremo reševati
z vzorci razmišljanja,
ki so pripeljali do njih.*

Albert Einstein

MITI, BAJKE, PRIPOVEDKE,
PRAVLJICE, IZMIŠLJOTINE
(PA ŠE KAKŠNA
ODKRITA LAŽ)
O DEVETLETKI

Devetletka
je überkul!!!

V Sloveniji imajo vsi otroci zelo radi
ljubljeno in veliko devetletko!!!

Mit št. 24:
**Nova Bela knjiga prinaša jasno
analizo stanja slovenske šole in
vizijo razvoja šolskega sistema!**

“Po ministrovih pričakovanjih naj bi bela knjiga - tako sta se dogovorila s predsednikom dr. Janezom Krekom - vsebovala vizijo razvoja šolskega sistema, pregled svetovnih šolskih tokov in analizo stanja našega šolstva v času po sprejemu zadnje bele knjige sredi 90. let.”

Časopis Dnevnik, 22.10.2010.

“Priti hočemo do čim bolj natančne analize sistema in do čim bolj premišljenih rešitev, s katerimi se bo, kolikor je le mogoče, stroka strinjala,” Dr. Janez Krek, časopis Dnevnik, 8.5.2010.

“Minister Lukšič je pred dvema letoma napovedal, da se našemu šolskemu sistemu obeta druga celovita reforma, ki bo doletela vse ravni izobraževanja, od vrtcev do osnovnih šol, gimnazij in drugih srednjih šol. Reforma se je začela z belo knjigo, torej s temeljito analizo stanja in snovanjem konkretnih sprememb.”

Uvodnik v intervju z dr. Janezom Krekom, Časnik Mladina, št. 13, 2011.

Ob imenovanju strokovne skupine za pripravo bele knjige o vzgoji in izobraževanju pod vodstvom dr. Janeza Kreka spomladi 2009 sta bila kot temeljna cilja skupine izpostavljeni analiza stanja slovenskega šolstva in vizija nadaljnjega razvoja šolskega sistema.

V letu 2011 je po izidu nove Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji postalo očitno, da v njej v zvezi z osnovno šolo ni niti analize današnjega stanja, niti vizije prihodnjega razvoja.

Kje je analiza stanja v osnovni šoli?

Pričakovanje, da bo v novi Beli knjigi podana analiza stanja na področju osnovne šole, se je izkazalo za pretirano. Še več. V času od prejšnje

Bele knjige se je zgodila velika prenova osnovne šole, ki se je končala z uvedbo devetletke. Kljub temu avtorji nove Bele knjige ne ugotavljajo, ali in kako današnja šola uresničuje cilje, zaradi katerih so se pred leti lotili njene prenove. Odsotnost takšne analize ni le nenavadna, pač pa tudi nerazumna. (Je pa, vsaj do neke mere logična, če upoštevamo, da so pri nastajanju "osnovnošolskega dela" Bele knjige sodelovali nekateri avtorji prejšnje Bele knjige in pretekle šolske prenove. A je, čeprav lahko razumemo njihovo morebitno zadrego pred soočenjem z neprijetnimi posledicami pretekle prenove, z vidika blagostanja šolstva in družbe, odsotnost takšne analize globoko nedopustna.)

Je v poglavju nove Bele knjige o osnovni šoli jasno zapisano, da znanje naših šolarjev v mednarodnih raziskavah znanja danes pretežno zaostaja za znanjem vrstnikov v razvitih državah? Ne!

Je v poglavju nove Bele knjige jasno zapisano, da je danes bralna pismenost slovenskih šolarjev padla na zaskrbljujočo nizko raven? Da naši šolarji, ki so še pred leti prehitevali vrstnike iz razvitih držav, danes zaostajajo za njimi? Ne!

Nasprotno. Bela knjiga govori o teh podatkih takole:

"V dveh raziskavah TIMSS, izvedenih v letih 2003 in 2007, ki sta zajeli učence 4. razreda osnovne šole, so se slovenski učenci na področju matematike uvrstili na 22. (28) in 19. (36) mesto, na področju naravoslovja pa na 21. (28) in 18. (36) mesto. Tri raziskave TIMSS, ki so v letih 1999, 2003 in 2007 zajele učence 8. razreda, pokažejo naslednje rezultate: v matematiki 11. (38), 25. (50) in 12. (49) mesto, v naravoslovju 13. (38), 16. (50) in 8. (49) mesto. Tako v letu 2003 kot v letu 2007 so učenci na obeh predmetnih področjih pri primerjavi rezultatov učencev četrtega in osmega razreda dosegli boljše dosežke v osmem razredu.

Raziskava bralne pismenosti PIRLS je leta 2001 in 2006 potekala v 4. razredu. Slovenski učenci so se uvrstili na 24. (35) in 28. (45) mesto.

Raziskava PISA je potekala leta 2006 in 2009, učenci so bili stari 15 let, torej v povprečju leto starejši od učencev pri raziskavi TIMSS. Najbolje so se uvrstili pri naravoslovju, na 12. (57) in 17. (65) mesto, pri matematiki na 19. (57) in 20. (65) mesto in pri bralni pismenosti na 20. (57) in slabše v letu 2009 na 31. (65) mesto.

Da se v mednarodnih empiričnih primerjalnih raziskavah ne uvrščamo med najboljše, a nad mednarodno povprečje, kaže tudi raziskava s področja državlanskega izobraževanja CIVED in

ICCS. V letu 1999 so učenci dosegli 13. (28) in v letu 2009 15. (36) mesto. Če pa upoštevamo samo rezultate razvitih držav, je dosežek Slovenije v povprečju teh držav.“

Zanimiv trik. Ste opazili, kdaj avtorji Bele knjige primerjajo dosežke slovenskih šolarjev z razvitimi državami? Zgolj tam (raziskava CIVED), kjer so v povprečju razvitih držav. Tam, kjer naši šolarji pretežno zaostajajo za vrstniki iz razvitih držav, se avtorji Bele knjige takšni primerjavi elegantno izognejo.

Ste opazili, da avtorji Bele knjige pišejo le o uvrstitvah slovenskih šolarjev na lestvici? Zakaj ne pišejo tudi o njihovih rezultatih? Morda zato, ker bi bilo bralcu potem očitno, da dosežki naših šolarjev z padajo, padec pa sovpada z uvajanjem devetletke?

- - -

Pojdimo naprej. Je v poglavju nove Bele knjige o osnovni šoli kjer koli zapisano, da so vse neposredne primerjave znanja pokazale, da se slovenski šolarji v današnji devetletki naučijo manj, kot so se naučili v starem osemletnem programu (kljub dodatnemu letu šole in povečanem številu ur za posamezne predmete)? Ne!

Je v poglavju nove Bele knjige o osnovni šoli kakor koli poudarjeno, da se starejši slovenski osnovnošolci počutijo s šolo bolj obremenjeni kot vrstniki v kateri koli drugi evropski državi? Ne!

Je v poglavju nove Bele knjige o osnovni šoli kjer koli zapisano, da z nastopom devetletke sovpada izrazito strmoglavljenje veselja do šole in do posameznih šolskih predmetov med slovenskimi šolarji. Ne!

Je v poglavju nove Bele knjige o osnovni šoli kakor koli poudarjeno, da slovenski šolarji izrazito zaostajajo za vrstniki iz razvitih držav na področju kritičnega razmišljanja? Ne!

- - -

Se vam ne zdi, da bi takšni podatki sodili v Belo knjigo, ki obljublja analizo stanja slovenskega šolstva?

- - -

Nova Bela knjiga je vsekakor zgovoren dokument. Ne pove sicer veliko o trenutnem stanju slovenske osnovne šole (*o tem pravzaprav več povedo nekatere stvari, ki so jih avtorji Bele knjige “pozabili” zapisati, kot tiste, ki so jih zapisali*). Zato pa je zgovorna na nekem drugem področju: zelo veliko namreč pove o trenutnem stanju slovenske “šolske stroke”. O njenem strokovnem, pa tudi etičnem dometu

Ste že videli tri modre japonske opice (*nič ne vidim, nič ne slišim, nič ne rečem*)? Poglavje o osnovni šoli v novi Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju daje vtis, kot da so njegovi avtorji sledili predvsem držji prvih dveh opic. “Nič nočemo slišati o stanju slovenske šole. Nič nočemo videti o njem. A za govoriti o njem ... ja, za to smo pa pravi in najboljši.”

Kje je vizija razvoja osnovne šole?

Pričakanje, da bo v novi Beli knjigi podana vizija prihodnjega razvoja slovenskega šolstva, se je prav tako izkazalo za pretirano (vsaj na področju osnovne šole). Kar je pravzaprav celo dobro. Prepričan sem namreč, da je v tem trenutku za slovensko javno osnovno šolo manj škodljivo, da nima jasne vizije razvoja, kot če bi imela vizijo, ki bi jo na podlagi Bele knjige, ki bolj kot na resen dokumant spominja na švicarski sir z luknjami (*takšnega, ki ima več lukenj kot mesa*) izmodrili avtorji “osnovnošolskega” dela Bele knjige. Si lahko predstavljate vizijo razvoja šolstva, ki ne bi temeljila na natančni analizi trenutnega stanja in pretegelega dogajanja? Jaz si je ne morem. Zlahka si sicer predstavljam, da bi bili modreci naše “šolske stroke” zmožni spisati tudi kakšen papir, ki bi mu rekli “vizija”; enako kot si lahko predstavljam tragične posledice načrtovanja prihodnjih šolskih strategij na podlagi takšnega papirja.

Vizija razvoja šolstva brez iskrene analize trenutnega stanja je nesmisel. Če se želimo pogovarjati, kam bi bilo smiselno usmerjati jadra osnovne šole, je treba najprej razumeti, kje se nahaja zdaj. Potem pa, če bomo razmišljali o kakršnih koli spremembah, se jih je treba lotiti preudarno (šolski prostor je v zadnjih letih doživel že preveč “horukarskih” in nedomišljenih posagov). Najprej je treba jasno razumeti, kje želimo osnovno šolo videti v prihodnosti. Šele potem pa razmišljati o najboljših strategijah, kako jo spraviti od točke A (danes) do točke B (vizija)!

- - -

Razliko med stanjem šolskega sistema brez vizije in šolskim sistemom z vizijo lahko lepo ponazorimo s preprosto prispodobno planinca, ki se vzpenja na vrhu gore. Planinec, ki točno ve, kje se trenutno nahaja in kam se želi povzpeti, bo brez težav našel najbolj ustrezno pot do vrha gore.

Planinec, ki sicer ve, kam želi priti (na vrh gore), pa ima zaradi megle ob vznožju gore napačno predstavo o tem, kje se trenutno nahaja, ne more zanesljivo najti najbolj ustrezne poti do vrha gore. Celo v primeru, da se nekako izkoplje iz meglene oblaka, bo v tem času izgubil veliko energije in časa. Ob tem pa tudi verjetnost, da se bo med tavanjem v megli spotikal in obtičal v kakšnem breznu, ni zanemarljiva.

Planinec, ki zaradi megle ob vznožju gore ne ve, kje se trenutno nahaja, obenem pa mu zaradi oblakov, ki zakrivajo vrh, tudi ni povsem jasno, kam želi priti, bo zelo težko našel ustrezno pot. Celó če jo bo našel, bo med tavanjem izgubil veliko energije in časa. Veliko bolj verjetno kot to, da bo dosegel vrh je, da bo brezciljno taval po brezpotjih, pri čemer se kaj lahko zgodi, da se bo na koncu znašel na kraju, ki bo za vzpon na vrh še dosti bolj neprimeren kot je bila njegova izhodiščna točka.

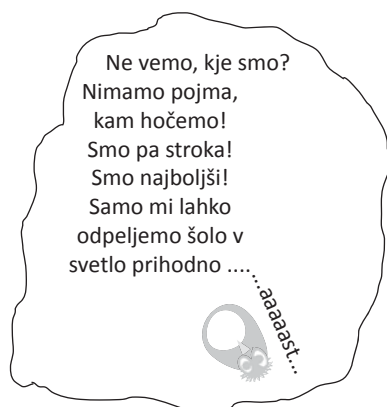
Dobra analiza stanja, jasna vizija

Dobra analiza stanja, brez vizije

Ni analize stanja, nedosegljiva vizija

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju

Če avtorji Bele knjige tavajo po megljenem pobočju ne da bi vedeli, kje pravzaprav so, kako so tja prišli (ker tega nočejo vedeti) in kam želijo iti, je to njihov problem. Če se bodo med tem tavanjem in hkratnim tuljenjem

“*mi smo stroka, svetilnik znanja, imamo vizijo, kaj eno, kolikor jih hočete*” spotikali in strmoglavljali v brezna, je to njihov problem. Nobenega razloga pa ni za to, da bi mirno opazovali, kako v alpinistično navezo nase privezujejo celotni šolski sistem in ga vlečejo na svoje stranpoti in v svoja brezna. Slovenska osnovna šola bo imela v prihodnjih letih dovolj dela že s tem, da se izvleče s tistih stranpoti in brezen, kamor jo je ta “šolska stroka” pahnila v zadnjih dvajsetih letih.

- - -

Prepričanje, da nova Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji prinaša iskreno analizo stanja današnje javne osnovne šole in vizijo nadaljnjega razvoja šolskega sistema, je piškav mit.

Brez jasne in iskrene analize trenutnega stanja slovenske osnovne šole si ne gre obetati pomembnih (*kot kažejo številni znaki pa tudi nujno potrebnih*) izboljšav. Si v tem trenutku slovenska »šolska stroka« zmore naliti čistega vina? Zmore postaviti osnovno šolo pred zrcalo in ugotoviti, koliko obleke ima na sebi cesar? Ne verjamem. V zadnjih dveh in pol letih je imela odlično priložnost (*tudi dovolj denarja*) za to. Pred tem je imela v zadnjem desetletju ničkoliko drugih priložnosti. Pa ji ni uspelo. Ali ji je spodletelo, ker se ni znala, ali ker se ni hotela soočiti z resnično podobo osnovne šole, ki jo je skozi zadnjo prenovu ukrojila po svoji meri, niti ni pomembno.

Pomembno je le, da slovenska javna osnovna šola ta trenutek rabi odkrito soočenje z zrcalom. Da se skozi široko razpravo in ob soočenju moči argumentov (ne pa ob uveljavljanju ali zlorabi argumentov moči) izlušči jasen konsenz o tem, kakšno osnovno šolo rabi Slovenija. Če seveda želimo, da se bodo besede o konkurenčnosti, trajnostnem razvoju in družbi znanja kadar koli uresničile. Če seveda želimo našim otrokom dati priložnost, da bodo v jutrišnjem svetu več kot le poceni in neuka delovna sila za tiste, ki bolje razumejo pomen znanja in šole.

- - -

Lahko pa se še vedno delamo, da je vse v najlepšem redu, da imajo naši otroci radi šolo, da znajo več, da se lahko kosajo z vrstniki iz razvitih držav, da jim je mar za znanje in učenje ... da je slovenska “šolska stroka” vrhunsko mrgolišče mednarodno uveljavljenih strokovnjakov ... pa da svizci zavijajo čokolado in je andersenov cesar oblečen od glave do pet. Ampak potem se ne bomo imeli pravico čuditi, ko bodo v prve letnike bolonjskih študijskih programov namesto polpismenih začeli vstopati nepismeni mladi ljudje.